

Ett ökat skadeståndsansvar och skärpta försäkringskrav för reaktorinnehavare

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i atomansvarighetslagen.

Lagändringarna innebär att ansvarsbeloppet för reaktorinnehavare vid atomolyckor höjs. Innehavare av reaktorer i Sverige blir ansvariga upp till ett belopp om 1 000 miljoner s.k. särskilda dragningsrätter (vilket motsvarar ca 1 200 miljoner euro eller 11,8 miljarder svenska kronor) om det vid reaktorn inträffar en atomolycka, dvs. en händelse eller serie händelser som leder till atomskador. Vad som räknas som atomskada lämnas oförändrat, liksom regeln om att reaktorinnehavarnas skadeståndsansvar är strikt. Reaktorinnehavarna blir även skyldiga att ha en ansvarsförsäkring för samma belopp. Ändringarna innebär sammantaget att reaktorinnehavare i högre utsträckning än i dag får ta ansvar för kärnkraftens risker.

Ett ökat ansvar för reaktorinnehavarna medför att det s.k. särskilda statsansvaret, som innebär att staten i sista hand ska ersätta skador upp till 6 miljarder kronor, förlorar sin betydelse för atomolyckor vid reaktorer. Det särskilda statsansvaret för sådana olyckor upphävs därför.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2019.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandena.

I betänkandet finns en reservation (V).

Behandlade förslag

Proposition 2017/18:244 Ett ökat skadeståndsansvar och skärpta försäkringskrav för reaktorinnehavare.

Två yrkanden i en följdmotion.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet4

Utskottets överväganden5

 Regeringens lagförslag5

 Lagstiftningens framtida utformning7

Reservation8

 Lagstiftningens framtida utformning, punkt 2 (V)8

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag9

 Propositionen9

 Följdmotionen9

Bilaga 2

Regeringens lagförslag 10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i atomansvarighetslagen (1968:45).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:244.

2. Lagstiftningens framtida utformning

Riksdagen avslår motion

2017/18:4137 av Hamza Demir m.fl. (V) yrkandena 1 och 2.

Reservation (V)

Stockholm den 29 maj 2018

På civilutskottets vägnar

Caroline Szyber

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Caroline Szyber (KD), Johan Löfstrand (S), Mats Green (M), Hillevi Larsson (S), Carl-Oskar Bohlin (M), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Leif Nysmed (S), Ola Johansson (C), Emma Hult (MP), Lars Beckman (M), Johanna Haraldsson (S), Mikael Eskilander (SD), Nooshi Dadgostar (V), ClasGöran Carlsson (S), Åsa Eriksson (S) och Christina Örnebjär (L).

Redogörelse för ärendet

Den 10 juni 2016 träffade Socialdemokraterna, Moderaterna, Miljöpartiet, Centerpartiet och Kristdemokraterna en ramöverenskommelse på energiområdet. Enligt en av punkterna i överenskommelsen ska ansvaret vid radiologiska olyckor utökas till 1 200 miljoner euro i linje med riksdagens beslut 2010 med anledning av proposition 2009/10:173 Kärnkraften – ökat skadeståndsansvar (bet. 2009/10:CU29, rskr. 2009/10:360).

Promemorian Ett utökat skadeståndsansvar och skärpta försäkringskrav för reaktorinnehavare togs fram i Regeringskansliet för att göra det möjligt att uppfylla den del av energiöverenskommelsen som avser ett utökat ansvar vid radiologiska olyckor. Promemorian har remissbehandlats.

Lagrådet har yttrat sig över regeringens lagförslag.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1 och lagförslaget i bilaga 2.

En motion har väckts med anledning av propositionen. Motionsförslagen finns i bilaga 1.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag.

Bakgrund

Regler om ansvar och ersättning för atomskador finns i atomansvarighetslagen (1968:45). Sverige är part till 1960 års Pariskonvention om skadeståndsansvar på atomenergins område, som utarbetats inom Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD). Sverige är även part till 1963 års tilläggskonvention till Pariskonventionen. De nu gällande reglerna i atomansvarighetslagen bygger på dessa internationella bestämmelser.

I juni 2010 godkände riksdagen 2004 års ändringsprotokoll till Paris- och tilläggskonventionen och beslutade också bl.a. om en ny lag, lagen (2010:950) om ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor, som ska ersätta atomansvarighetslagen (prop. 2009/10:173, bet. 2009/10:CU29, rskr. 2009/10:360).

Den nya lagen bygger liksom den tidigare på strikt ansvar, dvs. ansvaret är oberoende av vållande. Till skillnad från tidigare innebär den nya lagen att ansvaret är obegränsat för innehavare av svenska kärntekniska anläggningar, vilket möjliggörs av 2004 års ändringar av Paris- och tilläggskonventionen. Innehavare av reaktorer ska dessutom finansiera skadeståndsansvaret upp till 1 200 miljoner euro. Finansieringen ska ske genom en ansvarsförsäkring, eller genom att annan ekonomisk säkerhet ställs, som vid varje tidpunkt täcker ersättningsansvaret upp till det angivna beloppet.

Den nya lagen träder i kraft och den svenska ratificeringen av 2004 års ändringsprotokoll sker när regeringen bestämmer. Detta kan till följd av ett EU-beslut om samtida deposition av tillträdesdokument ske först när samtliga berörda EU-medlemsstater är klara att tillträda protokollet om ändring av Pariskonventionen. Så är ännu inte fallet.

Propositionen

Regeringen konstaterar i propositionen att ikraftträdandet av den nya lagen om ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor samt ratificeringen av Pariskonventionens ändringsprotokoll har försenats av skäl som Sverige inte råder över. Regeringen förklarar dock att även om det i nuläget inte finns förutsättningar att sätta den nya lagen i kraft, kan kraven på reaktorinnehavare i den nu gällande atomansvarighetslagen höjas utan att övriga ändringar som följer av den reviderade Pariskonventionen görs i detta skede. Ansvars- och

försäkringsbeloppen i atomansvarighetslagen framstår enligt regeringen som låga vid en internationell jämförelse. Regeringen anser mot den bakgrunden att det är lämpligt att ansvaret för reaktorinnehavare vid radiologiska olyckor utökas också i Sverige.

Mot den bakgrunden föreslår regeringen ett utökat ansvar för reaktorinnehavare vid atomolyckor genom en höjning av det nuvarande ansvarsbeloppet om 300 miljoner s.k. särskilda dragningsrätter. Enligt förslaget blir innehavare av reaktorer i Sverige ansvariga upp till ett belopp om 1 000 miljoner särskilda dragningsrätter (vilket motsvarar ca 1 200 miljoner euro eller 11,8 miljarder svenska kronor) om det vid reaktorn inträffar en atomolycka, dvs. en händelse eller serie händelser som leder till atomskador. Vad som räknas som atomskada lämnas oförändrat, liksom regeln om att reaktorinnehavarnas skadeståndsansvar är strikt. Reaktorinnehavarna blir även skyldiga att ha en ansvarsförsäkring för samma belopp.

Som skäl för det föreslagna ansvarsbeloppet motsvarande ca 1 200 miljoner euro hänvisar regeringen till att det är nivån som parterna enades om i 2016 års energiöverenskommelse. Regeringen påpekar dessutom att enligt nuvarande lydelse av Pariskonventionen får konventionsparterna endast kräva skadeståndsansvar i samma utsträckning som anläggningsinnehavarna kan teckna försäkring för, vilket i dagsläget är 1 200 miljoner euro.

Ett ökat ansvar för reaktorinnehavarna medför att det s.k. särskilda statsansvaret, som innebär att staten i sista hand ska ersätta skador upp till 6 miljarder kronor, förlorar sin betydelse för atomolyckor vid reaktorer. Regeringen föreslår därför att det särskilda statsansvaret för sådana olyckor upphävs.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2019.

Utskottets ställningstagande

Det har inte väckts någon motion som går emot att riksdagen nu antar regeringens lagförslag. Utskottet konstaterar att ett ökat skadeståndsansvar och skärpta försäkringskrav innebär att reaktorinnehavare i högre utsträckning än i dag får ta ansvar för kärnkraftens risker, vilket står i överensstämmelse med den miljörättsliga principen att förorenaren betalar. Om en atomolycka skulle inträffa vid en reaktor ökar också möjligheterna för de skadelidande att få ersättning direkt från den ansvariga verksamhetsutövarens försäkringsbolag. I avvaktan på att den nya lagen om ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor kan träda i kraft bör därför kraven på reaktorinnehavare i atomansvarighetslagen höjas till den högsta nivån som den nuvarande lydelsen av Pariskonventionen medger.

Med det sagda och av de skäl som i övrigt anförs i propositionen anser utskottet således att riksdagen bör anta regeringens lagförslag.

Utskottet övergår nu till att behandla de motionsyrkanden som innehåller förslag om tillkännagivanden i frågor som anknyter till lagförslaget.

Lagstiftningens framtida utformning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om lagstiftningens framtida utformning. Utskottet hänvisar till innehållet i de lagändringar som utskottet har ställt sig bakom.

Jämför reservationen (V).

Motionen

I kommittémotion 2017/18:4137 av Hamza Demir m.fl. (V) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen dels bör beräkna kostnaderna för en eventuell olycka vid respektive reaktor i Sverige (yrkande 1), dels bör återkomma med förslag på ersättningsnivåer som täcker de faktiska kostnaderna vid en sådan olycka (yrkande 2). Motionärerna anser att ersättningsnivåerna bör baseras på uträkningar av de faktiska kostnaderna vid en olycka och att ett ansvarsbelopp motsvarande ca 1 200 miljoner euro inte framstår som tillräckligt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i det föregående ställt sig bakom regeringens lagförslag om en höjning av det nuvarande ansvarsbeloppet för reaktorinnehavare om 300 miljoner särskilda dragningsrätter till 1 000 miljoner särskilda dragningsrätter, motsvarande ca 1 200 miljoner euro, bl.a. med hänvisning till att det är den högsta nivån som den nuvarande lydelsen av Pariskonventionen medger. Den aktuella höjningen av ansvarsbeloppet ska gälla i avvaktan på att den nya lagen om ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor med sitt obegränsade skadeståndsansvar kan träda i kraft. Utskottet anser mot den bakgrunden att det inte finns skäl att föreslå någon åtgärd från riksdagens sida med anledning av motionen, och motionsyrkandena bör därför avslås.

Reservation

Lagstiftningens framtida utformning, punkt 2 (V)

av Nooshi Dadgostar (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:4137 av Hamza Demir m.fl. (V) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Jag har tidigare i betänkandet ställt mig bakom regeringens lagförslag om ett ökat skadeståndsansvar och skärpta försäkringskrav för reaktorinnehavare vid atomolyckor. Det finns dock skäl att skärpa regleringen ytterligare framöver.

Utiifrån den miljörättsliga principen att förorenaren betalar anser jag i likhet med den svenska miljörelsen att ett ansvarsbelopp motsvarande ca 1 200 miljoner euro ter sig långt ifrån tillräckligt. Så länge vi har kärnkraft i Sverige måste landets invånare kunna känna en trygghet i att staten ställer höga krav på reaktorinnehavarna.

Det är angeläget att 2010 års lag om ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor med sitt obegränsade skadeståndsansvar kan träda i kraft så snart som möjligt, och regeringen bör därför aktivt verka för att detta sker. I avvaktan på att den nya lagen träder i kraft bör regeringen beräkna kostnaderna för en eventuell olycka vid respektive reaktor i Sverige. Regeringen bör därefter, i den utsträckning Sveriges internationella åtaganden då medger det, återkomma med förslag på ersättningsnivåer som täcker de faktiska kostnaderna vid en sådan olycka. Det som nu anförts bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2017/18:244 Ett ökat skadeståndsansvar och skärpta försäkringskrav för reaktorinnehavare:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i atomansvarighetslagen (1968:45).

Följdmotionen

2017/18:4137 av Hamza Demir m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör beräkna kostnaderna för en eventuell olycka vid respektive reaktor i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på ersättningsnivåer som täcker de faktiska kostnaderna vid en eventuell olycka vid en reaktor och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring av
atomansvarighetslagen

Härigenom föreskrivs att 17–19, 22, 23, 28–31 a och 33 §§ atomansvarighetslagen (1968:45) ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*17 §¹

För innehavare av en atomanläggning i Sverige är ansvaret enligt denna lag begränsat till ett belopp motsvarande 300 miljoner särskilda dragningsrätter för varje olycka. Såvitt gäller en anläggning för enbart framställning, behandling eller förvaring av obestrålat uran är ansvaret dock begränsat till ett belopp motsvarande 10 miljoner särskilda dragningsrätter för varje olycka. Detsamma gäller i fråga om atomolyckor som uppkommer under transport av sådant uran. För innehavaren av en atomanläggning utanför Sverige bestäms ansvarsbeloppet enligt anläggningsstatens lag. I fråga om en atomolycka som inträffar under transport av atomsubstans avser anläggningshavarens ansvar enligt denna lag för andra skador än skador på transportmedlet inte i något fall ett lägre sammanlagt belopp än motsvarande 10 miljoner särskilda dragningsrätter.

Med uttrycket ”särskilda dragningsrätter” avses de av Internationella valutafonden använda särskilda dragningsrätterna. Omräkning från särskilda dragningsrätter till svenska kronor görs efter kursen den dag då atomolyckan inträffade. Vid omräkningen till kronor skall

För innehavare av en atomanläggning i Sverige är ansvaret enligt denna lag begränsat till ett belopp som exklusive ränta och ersättning för rättegångskostnader

1. motsvarar 1 000 miljoner särskilda dragningsrätter för varje olycka, om innehavet avser en atomreaktor vars syfte är att utvinna energi, och

2. motsvarar 300 miljoner särskilda dragningsrätter för varje olycka, om innehavet avser en annan atomanläggning än en sådan som avses i 1 eller om olyckan inträffar under transport av atomsubstans.

När det gäller en atomanläggning för enbart framställning, behandling eller förvaring av obestrålat uran är ansvaret dock begränsat till ett belopp motsvarande 10 miljoner särskilda dragningsrätter för varje olycka. Detsamma gäller för atomolyckor som inträffar

¹ Senaste lydelse 2001:93.

kronans värde beräknas i enlighet med den beräkningsmetod som Internationella valutafonden den dagen tillämpar för sin verksamhet och sina transaktioner.

De belopp som anges i första stycket innefattar inte ränta eller ersättning för rättegångskostnader.

under transport av sådant uran. Vid en atomolycka som inträffar under transport av atomsubstans avser anläggningshavarens ansvar enligt denna lag för andra skador än skador på transportmedlet inte i något fall ett lägre sammanlagt belopp än 10 miljoner särskilda dragningsrätter.

För innehavare av en atomanläggning utanför Sverige bestäms ansvarsbeloppet enligt anläggningsstatens lag.

Med uttrycket ”särskilda dragningsrätter” avses de av Internationella valutafonden använda särskilda dragningsrätterna. Omräkning från särskilda dragningsrätter till svenska kronor görs efter kursen den dag då atomolyckan inträffade. Vid omräkningen till kronor ska kronans värde beräknas i enlighet med den beräkningsmetod som Internationella valutafonden den dagen tillämpar för sin verksamhet och sina transaktioner.

18 §

Är två eller flera anläggningsinnehavare ansvariga för samma skada, svarar de solidariskt för skadeståndet med begränsning för var och en av dem till belopp som gäller för honom enligt 17 § första stycket. Har skadan uppkommit under transport av flera partier atomsubstans på ett och samma transportmedel eller under tillfällig uppläggning i en och samma atomanläggning av flera partier atomsubstans under transport, är dock anläggningsinnehavarnas sammanlagda ansvarighet begränsad till det högsta belopp som gäller för någon av dem.

Mellan anläggningsinnehavarna inbördes fördelas ansvarigheten efter vad som är skäligt med hänsyn

Om två eller flera anläggningsinnehavare är ansvariga för samma skada, svarar de solidariskt för skadeståndet med begränsning för var och en av dem till belopp som gäller för honom enligt 17 § första-tredje styckena. Om skadan har uppkommit under transport av flera partier atomsubstans på ett och samma transportmedel eller under tillfällig uppläggning i en och samma atomanläggning av flera partier atomsubstans under transport, är dock anläggningsinnehavarnas sammanlagda ansvar begränsad till det högsta belopp som gäller för någon av dem.

Ansaret fördelas inbördes mellan anläggningsinnehavarna efter vad som är skäligt med hänsyn till varje

till varje anläggnings andel i skadans uppkomst och övriga omständigheter.

anläggnings andel i skadans uppkomst och övriga omständigheter.

19 §²

Om *ansvarighetsbelopp* som gäller enligt 17 § *första stycket* eller 18 § *första stycket ej förslår* till gottgörelse åt dem som är berättigade till ersättning, *nedsättes* deras ersättningar och därpå belöpande ränta med samma kvotdel.

Kan det efter inträffat skadefall befaras att nedsättning enligt första stycket fordras, kan regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer förordna, att ersättning tills vidare *skall utgå* med endast viss kvotdel.

Om *det ansvarsbelopp* som gäller enligt 17 § *första-tredje styckena* eller 18 § *första stycket inte räcker* till gottgörelse åt dem som är berättigade till ersättning, *nedsätts* deras ersättningar och därpå belöpande ränta med samma kvotdel.

Om det efter *ett* inträffat skadefall *kan* befaras att nedsättning enligt första stycket fordras, kan regeringen eller *den* myndighet som regeringen bestämmer förordna, att ersättning tills vidare *ska betalas* med endast viss kvotdel.

22 §³

Innehavare av atomanläggning i Sverige *skall taga och vidmakthålla* försäkring för att täcka *sin ansvarighet* för atomskada enligt denna lag eller motsvarande lagstiftning i annan konventionsstat intill det *ansvarighetsbelopp* som gäller för *honom* enligt 17 § *första stycket*. Försäkringen *skall* godkännas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

Försäkringen får *tagas* antingen
a) så att försäkringsbeloppet täcker *ansvarigheten* för varje inträffande atomolycka; eller

b) så att försäkringen vid varje tidpunkt gäller för anläggningen med avtalat försäkringsbelopp efter avdrag för ersättning som försäkringsgivaren har *utge* på grund av försäkringen.

Ansvarighet för skada under transport får täckas av särskild försäkring.

Innehavare av atomanläggning i Sverige *ska ha en* försäkring för att täcka *sitt ansvar* för atomskada enligt denna lag eller motsvarande lagstiftning i annan konventionsstat intill det *ansvarsbelopp* som gäller för *innehavaren* enligt 17 § *första och andra styckena*. Försäkringen *ska* godkännas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

Försäkringen får *tas* antingen
1. så att försäkringsbeloppet täcker *ansvaret* för varje inträffande atomolycka, eller

2. så att försäkringen vid varje tidpunkt gäller för anläggningen med avtalat försäkringsbelopp efter avdrag för ersättning som försäkringsgivaren har *betala* på grund av försäkringen.

Ansvar för skada under transport får täckas av särskild försäkring.

² Senaste lydelse 1982:1275.

³ Senaste lydelse 1982:1275.

23 §

I fall som anges i 22 § andra stycket a) skall försäkringsbeloppet motsvara minst det *ansvarsbelopp* som gäller för anläggningens innehavare enligt 17 § första stycket. I fall som anges i 22 § andra stycket b) skall försäkringsbeloppet motsvara minst etthundratjugo procent av nämnda *ansvarighetsbelopp*. I försäkringsbeloppet inräknas *icke* ränta eller ersättning för rättegångskostnad.

Har försäkringen tagits på det sätt som anges i 22 § andra stycket b) och inträffar försäkringsfall som kan *antagas* ensamt eller i förening med tidigare försäkringsfall medföra nedskrivning av försäkringsbeloppet under det *ansvarighetsbelopp* som gäller för anläggningens innehavare, *åligger det denne att snarast taga tilläggsförsäkring som åter bringar försäkringen upp till minst etthundratjugo procent av sistnämnda belopp.*

I *de* fall som anges i 22 § andra stycket 1 ska försäkringsbeloppet motsvara minst det *ansvarsbelopp* som gäller för anläggningens innehavare enligt 17 § första *och andra styckena*. I *de* fall som anges i 22 § andra stycket 2 ska försäkringsbeloppet motsvara minst *etthundra procent av ansvarsbeloppet i fråga om en sådan atomreaktor som avses i 17 § första stycket 1 och minst etthundratjugo procent av ansvarsbeloppet i andra fall*. I försäkringsbeloppet inräknas *inte* ränta eller ersättning för rättegångskostnad.

Om försäkringen *har* tagits på det sätt som anges i 22 § andra stycket 2 och *det* inträffar ett försäkringsfall som kan *antas* ensamt eller i förening med tidigare försäkringsfall medföra nedskrivning av försäkringsbeloppet under det *ansvarsbelopp* som gäller för anläggningens innehavare, *ska innehavaren snarast ta en tilläggsförsäkring som åter bringar försäkringen upp till det försäkringsbelopp som innehavaren ansvarar för enligt första stycket.*

28 §

Visar den som enligt denna lag eller motsvarande lagstiftning i annan konventionsstat är berättigad till ersättning av innehavare av atomanläggning i Sverige, att *han icke* kunnat få ut ersättningen av anläggningsinnehavarens försäkringsgivare, *utges* ersättningen av staten.

Ersättning enligt första stycket *utgår icke* med högre belopp än som svarar mot det för anläggningsinnehavaren enligt 17 § första stycket gällande *ansvarighetsbeloppet*.

Om den som enligt denna lag eller motsvarande lagstiftning i en annan konventionsstat är berättigad till ersättning av *en* innehavare av atomanläggning i Sverige *visar* att *ersättningen inte* kunnat fås ut av anläggningsinnehavarens försäkringsgivare, *betalas* ersättningen av staten.

Ersättning enligt första stycket *betalas inte* med högre belopp än som svarar mot det *ansvarsbelopp* som gäller för anläggningsinnehavaren enligt 17 § första *och andra styckena*.

29 §

Åvilar *ansvarighet* för atomskada innehavare av här i riket eller i annan stat som tillträtt tilläggskonventionen belägen atomanläggning, vilken *användes* för fredliga ändamål och vid tiden för atomolyckan fanns upptagen på den i artikel 13 i tilläggskonventionen nämnda listan, och är svensk domstol enligt 36 § behörig att pröva ersättningsanspråk mot anläggningsinnehavaren, *skall*, om det *ansvarighetsbelopp* som gäller enligt 17 § första stycket eller 18 § första stycket *icke förslår* till full ersättning eller om ersättning tills vidare utgår endast med viss kvotdel på grund av förordnande enligt 19 § andra stycket, gottgörelse av statsmedel beredas för atomskada som uppkommit

a) i Sverige eller annan stat som tillträtt tilläggskonventionen;

b) på eller över det fria havet ombord på fartyg eller luftfartyg som är registrerat i Sverige eller i annan stat som tillträtt tilläggskonventionen; eller

c) på eller över det fria havet i annat fall, om skadan tillfogats stat som tillträtt tilläggskonventionen eller medborgare i sådan stat, varvid dock ersättning för skada på fartyg eller luftfartyg *utgår* endast om detta vid tiden för atomolyckan var registrerat i stat som tillträtt tilläggskonventionen.

Vid tillämpning av första stycket *likställs* med medborgare i stat som tillträtt tilläggskonventionen bolag, förening eller annat samfund, stiftelse eller annan sådan inrättning, *vilken* är hemmahörande eller *eljest* etablerad i sådan stat. Som medborgare i annan stat som tillträtt tilläggskonventionen än Sverige räknas även den som enligt lagen i sådan stat är att anse som stadigvarande bosatt i den staten

Åvilar *ansvar* för atomskada innehavare av här i riket eller i annan stat som tillträtt tilläggskonventionen belägen atomanläggning, vilken *används* för fredliga ändamål och vid tiden för atomolyckan fanns upptagen på den i artikel 13 i tilläggskonventionen nämnda listan, och är svensk domstol enligt 36 § behörig att pröva ersättningsanspråk mot anläggningsinnehavaren, *ska*, om det *ansvarsbelopp* som gäller enligt 17 § första–*tredje styckena* eller 18 § första stycket *inte räcker* till full ersättning eller om ersättning tills vidare utgår endast med viss kvotdel på grund av förordnande enligt 19 § andra stycket, gottgörelse av statsmedel beredas för atomskada som uppkommit

1. i Sverige eller annan stat som tillträtt tilläggskonventionen;

2. på eller över det fria havet ombord på fartyg eller luftfartyg som är registrerat i Sverige eller i annan stat som tillträtt tilläggskonventionen; eller

3. på eller över det fria havet i annat fall, om skadan tillfogats stat som tillträtt tilläggskonventionen eller medborgare i sådan stat, varvid dock ersättning för skada på fartyg eller luftfartyg *betalas* endast om detta vid tiden för atomolyckan var registrerat i stat som tillträtt tilläggskonventionen.

Vid tillämpning av första stycket *likställs* med medborgare i *en* stat som tillträtt tilläggskonventionen *ett* bolag, *en* förening eller *ett* annat samfund, stiftelse eller annan sådan inrättning, *som* är hemmahörande eller *annars* etablerad i *en* sådan stat. Som medborgare i *en* annan stat som tillträtt tilläggskonventionen än Sverige räknas även den som enligt lagen i sådan stat är att anse som stadigvarande bosatt i den

och i fråga om rätt till ersättning enligt tilläggskonventionen *jämställs* med medborgare i samma stat.

staten och i fråga om rätt till ersättning enligt tilläggskonventionen *jämställs* med medborgare i samma stat.

30 §⁴

Ersättning av statsmedel enligt 29 § *bestämmas* enligt de grunder som anges i 11 § första stycket, 12 och 13 §§ samt 17 § *andra* stycket.

Bestämmelserna i 15 § första stycket första punkten och tredje stycket om rätt till återkrav mot innehavare av atomanläggning *äger* motsvarande *tillämpning* beträffande rätt att av staten kräva åter vad som *utgivits* i anledning av atomskada för vilken ersättning av statsmedel *utgår* enligt 29 §.

Ersättning av statsmedel enligt 29 § *bestäms* enligt de grunder som anges i 11 § första stycket, 12 och 13 §§ samt 17 § *fjärde* stycket.

Bestämmelserna i 15 § första stycket första punkten och tredje stycket om rätt till återkrav mot innehavare av atomanläggning *ska tillämpas på* motsvarande *sätt* beträffande rätt att av staten kräva åter vad som *betalats ut* med anledning av atomskada för vilken ersättning av statsmedel *lämnas* enligt 29 §.

31 §⁵

Det sammanlagda beloppet av de ersättningar som *skall* betalas till följd av en atomolycka, dels enligt 5–21 §§ samt 29 och 30 §§ av innehavare av atomanläggning och staten, dels enligt sådant avtal som avses i artikel 15 i tilläggskonventionen, är begränsat till ett belopp *motsvarande* 425 miljoner särskilda dragningsrätter. *I beloppet inräknas inte ränta eller ersättning för rättegångskostnader.*

Med uttrycket ”särskilda dragningsrätter” avses de av Internationella valutafonden använda särskilda dragningsrätterna. Förs talan om ersättning, *skall omräkning från* särskilda *dragningsrätter* till svenska kronor göras efter kursen den

Det sammanlagda beloppet av de ersättningar som *ska* betalas till följd av en atomolycka, dels enligt 5–21 §§ samt 29 och 30 §§ av innehavare av atomanläggning och staten, dels enligt sådant avtal som avses i artikel 15 i tilläggskonventionen, är begränsat till ett belopp *som exklusive ränta och ersättning för rättegångskostnader motsvarar*

1. 1 125 miljoner särskilda dragningsrätter, om innehavarens ansvar är begränsat till 1 000 miljoner särskilda dragningsrätter enligt 17 § första stycket 1, och

2. 425 miljoner särskilda dragningsrätter i övriga fall.

Med uttrycket ”särskilda dragningsrätter” avses de av Internationella valutafonden använda särskilda dragningsrätterna. Förs talan om ersättning, *ska de* särskilda *dragningsrätterna räknas om* till svenska kronor efter kursen den dag då

⁴ Senaste lydelse 1982:1275.

⁵ Senaste lydelse 2001:93.

dag då olyckan inträffade, om det inte för en viss olycka fastställs en annan dag genom överenskommelse mellan de stater som tillträtt tilläggskonventionen. Vid omräkning till svenska kronor *skall* kronans värde beräknas i enlighet med den beräkningsmetod som Internationella valutafonden tillämpar för sin verksamhet och sina transaktioner.

Om det belopp som med tillämpning av första och andra styckena står till förfogande för ersättning av statsmedel enligt 29 och 30 §§ inte räcker för att ersätta skadorna, sätts ersättningarna och räntan på ersättningarna ned med samma kvotdel. *Bestämmelsen i 19 § andra stycket tillämpas också i fråga om dessa ersättningar.*

olyckan inträffade, om det inte för en viss olycka fastställs en annan dag genom överenskommelse mellan de stater som tillträtt tilläggskonventionen. Vid omräkning till svenska kronor *ska* kronans värde beräknas i enlighet med den beräkningsmetod som Internationella valutafonden tillämpar för sin verksamhet och sina transaktioner

Om det belopp som med tillämpning av första och andra styckena står till förfogande för ersättning av statsmedel enligt 29 och 30 §§ inte räcker för att ersätta skadorna, sätts ersättningarna och räntan på ersättningarna ned med samma kvotdel. *Om det efter ett inträffat skadefall kan befaras att nedsättning fordras, kan regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer förordna att ersättning tills vidare ska betalas med endast viss kvotdel.*

31 a §⁶

Är en innehavare av en atomanläggning här i landet ansvarig för en atomskada och räcker det sammanlagda beloppet av de ersättningar som skall betalas enligt 17 § första stycket och 18 § första stycket samt av statsmedel enligt 29–31 §§ eller annars enligt tilläggskonventionen inte till full ersättning för uppkommen skada, betalas ytterligare ersättning för skada som har uppkommit

- a) här i landet,*
- b) i Danmark, Finland eller Norge,*
- c) annars ombord på ett fartyg eller ett luftfartyg som är registrerat i Sverige, Danmark, Finland eller Norge, eller*

Om en innehavare av en atomanläggning här i landet är ansvarig för en atomskada för vilken ansvaret är begränsat enligt 17 § första stycket 2 eller andra stycket, och det sammanlagda beloppet av de ersättningar som ska betalas enligt de bestämmelserna och 18 § första stycket samt av statsmedel enligt 29–31 §§ eller annars enligt tilläggskonventionen inte räcker till full ersättning för uppkommen skada, betalas ytterligare ersättning för skada som har uppkommit

- 1. här i landet,*
- 2. i Danmark, Finland eller Norge,*
- 3. annars ombord på ett fartyg eller ett luftfartyg som är registrerat i Sverige, Danmark, Finland eller Norge, eller*

⁶ Senaste lydelse 2001:353.

d) på annat ställe, om skadan har tillfogats svensk medborgare eller svensk juridisk person.

Ersättning enligt första stycket betalas också för skada i annan stat som har tillträtt tilläggskonventionen i samma *mån* som ersättning i *denna stat* skulle betalas för atomskada som uppkommer i Sverige.

Det sammanlagda beloppet av de ersättningar som *skall* betalas till följd av en atomolycka, dels enligt 5–21 §§ och 29–31 §§ av innehavare av atomanläggning och staten, dels enligt ett sådant avtal som avses i artikel 15 i tilläggskonventionen, dels av staten enligt första och andra styckena, är begränsat till sex miljarder kronor. I beloppet inräknas inte ränta eller ersättning för rättegångskostnader.

I fråga om ersättning enligt första och andra styckena har 30 § motsvarande tillämpning.

Om det belopp som med tillämpning av tredje stycket står till förfogande för gottgörelse av statsmedel *icke förslår* till ersättning för skadorna, nedsätts ersättningarna och därpå belöpande ränta med samma kvotdel. *Bestämmelsen i 19 § andra stycket äger motsvarande tillämpning.*

4. på annat ställe, om skadan har tillfogats svensk medborgare eller svensk juridisk person.

Ersättning enligt första stycket betalas också för skada i *en annan* stat som har tillträtt tilläggskonventionen i samma *utsträckning* som ersättning i *den staten* skulle betalas för atomskada som uppkommer i Sverige.

Det sammanlagda beloppet av de ersättningar som *ska* betalas till följd av en atomolycka, dels enligt 5–16 §§, 17 § *första stycket 2 och andra–fjärde styckena*, 18–21 §§ och 29–31 §§ av innehavare av atomanläggning och staten, dels enligt ett sådant avtal som avses i artikel 15 i tilläggskonventionen, dels av staten enligt första och andra styckena, är begränsat till sex miljarder kronor. I beloppet inräknas inte ränta eller ersättning för rättegångskostnader.

I fråga om ersättning enligt första och andra styckena har 30 § mot-

Om det belopp som med tillämpning av tredje stycket står till förfogande för gottgörelse av statsmedel *inte räcker* till ersättning för skadorna, nedsätts ersättningarna och därpå belöpande ränta med samma kvotdel. *Om det efter ett inträffat skadefall kan befaras att nedsättning fordras, kan regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer förordna att ersättning tills vidare ska betalas med endast viss kvotdel.*

33 §⁷

Om det *ansvarighetsbelopp* som gäller enligt 17 § första stycket eller 18 § första stycket eller motsvarande bestämmelse i annan konventionsstats lag och ersättning av

Om det *ansvarsbelopp* som gäller enligt 17 § första och andra styckena eller 18 § första stycket eller motsvarande bestämmelse i

⁷ Senaste lydelse 1982:1275.

statsmedel som *utges* enligt 29–31 §§ eller i övrigt enligt tilläggskonventionen samt enligt 31 a § *icke förslår* till full ersättning för uppkommen skada, *beredes* gottgörelse av statsmedel enligt grunder som *fastställs* i särskild lag. Sådan gottgörelse lämnas i här avsedda fall även i tillägg till ersättning som *utges* enligt 32 § för här i riket uppkommen skada, om sådan ersättning nedsatts enligt 32 § andra stycket första punkten. Gottgörelse som nu nämnts lämnas även i fall då på grund av förordnande enligt 19 § andra stycket, 31 § tredje stycket andra *punkten* eller 31 a § femte stycket andra *punkten* *ersättning tills vidare utgår endast med viss kvotdel*.

annan konventionsstats lag och ersättning av statsmedel som *betalas* enligt 29–31 §§ eller i övrigt enligt tilläggskonventionen samt enligt 31 a § *inte räcker* till full ersättning för uppkommen skada, *bereds* gottgörelse av statsmedel enligt grunder som *fastställs* i särskild lag. Sådan gottgörelse lämnas i här avsedda fall även i tillägg till ersättning som *betalas* enligt 32 § för här i riket uppkommen skada, om sådan ersättning nedsatts enligt 32 § andra stycket första punkten. Gottgörelse som nu nämnts lämnas även i fall då *ersättning tills vidare utgår endast med viss kvotdel* på grund av ett förordnande enligt 19 § andra stycket, 31 § tredje stycket andra *meningen* eller 31 a § femte stycket andra *meningen*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.